

Delusional Disorder डेल्युजनल डिसअर्डर

डेल्युजनल डिसअर्डर के हो?

डेल्युजनल डिसअर्डर एक प्रकारको साईकोसिस(मनोरोग) हो। बिरामीले लगातार रुपमा एउटा वा भ्रमको प्रणाली राख्छ। भ्रम,आँफैमा, एउटा मानसिक लक्षण हो जसमा त्यस विरुद्ध वस्तुनिष्ठ सबुत-प्रमाण भएता पनि बिरामीले गलत तर अचल विश्वास मनमा राख्दछ। एउटा कुरा मनमा राख्नुपर्दछ: मनोचिकित्सकले धेरै अलग्गै र सावधानीपूर्वक पीडितको सांस्कृतिक, हुर्काईबढाई, शैक्षिक र धार्मिक पृष्ठभूमिलाई विचार गर्नुपर्दछ। वास्तवमा, संस्कार, हुर्काईबढाई, शिक्षा वा धर्मसँग घुलमिल भएका अधिक मुल्यवान विचारहरु सजिलै भ्रमहरुसँग भ्रमित र मिश्रित हुनसक्छ। बिरामीहरुलाई सुरक्षित गर्न, डेल्युजनल डिसअर्डरको डायग्नोसिस(निदान) मनोचिकित्सकहरुको हातबाट मात्र गर्नुपर्दछ।

डेल्युजनल डिसअर्डरको महामारी स्काईजोफ्रेनियाभन्दा कम छन्। महिला-पुरुषको अनुपात लगभग एक बराबर एक छ, पुरुषहरु भन्दा महिला थोरै बढि छन्। सुरुवातको उमेर चालिसको छेउछाउ हो।

डेल्युजनल डिसअर्डरका उप-प्रकारहरू के-के हुन्?

- भव्य
- हाइपोकोन्ड्रियाकल / सोमाटिक
- ईर्ष्यालु
- इरोटोमनिक
- उत्पीडनकारी
- मिश्रित
- निर्दिष्ट नगरिएको

डेल्युजनल डिसअर्डर हुनुको कारण के हो?

डेल्युजनल डिसअर्डर हुनुको कारण धेरै जटिल छ, तर जन्मजात र अनुवांशिक कारक स्पष्ट छैन। शारीरिक दृष्टिकोणबाट हेर्दा, बिरामीको दिमाग भित्रको लिम्बिक प्रणाली र ब्यासल ग्याङ्ग्लियामा केही त्रुटिहरु हुनसक्छ। तथापी, सबैभन्दा महत्वपूर्ण कारकहरु चाँही, मनोसामाजिक विकास बाधाहरु, जस्तै बाल्यकालमा दुर्व्यवहार, अरुसँग पारस्परिक विश्वास स्थापना गर्न नसक्नु, रोगप्रतिकृति हुर्काइबढाई आदि। अरु कारकहरुमा कम सुत्ने, कम देख्ने, आप्रवासन, एकलै बस्नु, शंकालु र संवेदनशील स्वभाव, र उमेर बढेसँगै अपकर्षक परिवर्तनहरु समावेश छन्।

डेल्युजनल डिसअर्डर कसरी अगाडि बढ्छ?

बिरामीका भ्रमहरु, उचित उपचार बिना, सम्भवतः जीवनभर त्यसै रहन्छ। डेल्युजनल डिसअर्डरको उपचारको प्रभावकारीता, यद्यपि स्काईजोफ्रेनिया वा एफेक्टिभ डिसअर्डरको तुलनामा अनुकूल नभएता पनि, ५० प्रतिशत मामलाहरुमा पूर्ण स्वास्थ्यलाभ वा लक्षणहरु कम गर्न सकिन्छ। डेल्युजनल डिसअर्डरमा हुने मनोसामाजिक हानि , यद्यपि पर्याप्त भएता पनि, स्काईजोफ्रेनिकभन्दा अवस्थामा पहिले नै कम गम्भीर हुन्छ। तथापी, आफ्नो मानसिक रोगको अन्तर्दृष्टिमा कमी हुनाले बिरामीले उपचार गर्न अस्वीकार गर्दछन्, अतः आफ्नो लक्षणहरुलाई अझ खराब र उपचारमा ढिलो गर्दै।

डेल्युजनल डिसअर्डरको लागि उपचार विकल्पहरु के-के छन्?

१. औषधीको उपचार

एन्टिसाईकोटिक औषधीहरुले बिरामीको भ्रमलाई कम गर्नसक्छ र कहिलेकाहीं त उन्मूलन नै गर्दछ; यसले मानसिक लक्षणहरु जस्तै चिन्ता, चिडचिडापन र सुत्नुमा समस्यालाई पनि कम गर्दछ। धेरै बिरामीहरु औषधीहरु प्रति शंकालु हुने, र उनीहरु त्यसको दुस्प्रभावसँग संवेदनशील हुनसक्ने हुनाले, डाक्टरको होसियार हातबाट औषधीहरुको मात्रा कम तहबाट सुरु गरिन्छ। बिरामीको डाक्टरहरु प्रति शंकाबाट जोगिन, यसलाई बिस्तारै बढाईन्छ।

डेल्युजनल डिसअर्डरबाट पीडित धेरैजसो बिरामीहरुले उपचार लिन नमान्ने हुनाले, बिरामी र डाक्टरबीचको सम्बन्ध महत्वपूर्ण हुन्छ। यदि, डाक्टरले बिरामीको विश्वास जित्न सक्थे र राम्रो डाक्टर-बिरामी सम्बन्ध स्थापित गर्न सकेमा; बिरामीले औषधीहरु लिन प्रतिरोधयसरी कम हुनेछ। उनीहरुले आफुमा मानसिक रोग भएको विश्वास नगरे तापनि, उनीहरुले औषधीहरु खानुपर्ने डाक्टरको सल्लाह मात्र सक्छन्।

२. मनोचिकित्सा

प्रायः भ्रमपुर्ण, राम्रो असर हुनको लागि मनोचिकित्सालाई औषधीपचारसँग जोड्नुपर्छ। थेरापिस्टले बिरामीसँग उसको भ्रमको सामग्री बारेमा हुनसक्ने कडा टकरावबाट जोगाउनेछ, तर उनीहरुलाई वास्तविकताको बारेमा सही समयमा प्रतिबिम्बित गर्दछ।

अपवर्तक मामलाहरुको सामना गर्नको लागि, केस डाक्टरले बिरामीहरुलाई खुसी जिन्दगी बाँच्न मद्दत गर्न सक्छन्, र उनीहरुको भ्रमसित नै शान्तसँग बाँच्न दिन सक्छन्।

डाक्टरले बिरामीको भित्र मुटुहरुमा भएको क्रोधपना, असहायपन र लाजलाई पनि बुझ्ने प्रयास गर्दछन्; र उनीहरुको भित्री निराशालाई समाधान गर्न सहयोग गर्दछन्। साथ-साथै, डाक्टरले बिरामीलाई अचानक तनावहरु हुँदा सकारात्मक तरिकाले कसरी संकटलाई सामना गर्ने भनेर सिकाउँदछन्।

यो कागजात अंग्रेजी मूलको अनुवाद हो। कुनै विसंगति वा विसंगतिको अवस्थामा, अंग्रेजी संस्करण प्रबल हुनेछ।